

8. त्रविर्ण ध्वज

Question 1:

शुद्धकथनस्य समक्षम् 'आम्' अशुद्धकथनस्य समक्षं 'न' इति लिखत-

(क)	अस्माकं राष्ट्रस्य ध्वजे त्रयः वर्णाः सन्ति।	-
(ख)	ध्वजे हरितवर्णः शान्तेः प्रतीकः अस्ति।	-
(ग)	ध्वजे केशरवर्णः शक्त्याः सूचकः अस्ति।	-
(घ)	स्वतन्त्रतायाः आन्दोलने लक्षाधिकाः जनाः स्वप्राणान् अत्यजन्।	-
(ङ)	अस्माकं ध्वजः अनेकत्वे एकत्वस्य सूचकः।	-

Answer:

(क)	अस्माकं राष्ट्रस्य ध्वजे त्रयः वर्णाः सन्ति।	आम्
(ख)	ध्वजे हरितवर्णः शान्तेः प्रतीकः अस्ति।	न
(ग)	ध्वजे केशरवर्णः शक्त्याः सूचकः अस्ति।	आम्
(घ)	स्वतन्त्रतायाः आन्दोलने लक्षाधिकाः जनाः स्वप्राणान् अत्यजन्।	आम्
(ङ)	अस्माकं ध्वजः अनेकत्वे एकत्वस्य सूचकः।	आम्

Question 2:

अधोलिखितेषु पदेषु प्रयुक्तां विभक्तिं वचनं च लिखत-

पदानि

विभक्तिः

वचनम्

यथा- त्रयाणाम् षष्ठी

बहुवचनम्

समृद्धेः

नागरिकैः -----

पट्टिकानाम् -----

प्राणानाम् -----

Answer:

पदानि विभक्तिः वचनम्

यथा- त्रयाणाम् षष्ठी बहुवचनम्

समृद्धेः षष्ठी एकवचनम्

वर्णानाम् षष्ठी बहुवचनम्

उत्साहस्य षष्ठी एकवचनम्

नागरिकैः तृतीया बहुवचनम्

पट्टिकानाम् षष्ठी बहुवचनम्

प्राणानाम् षष्ठी बहुवचनम्

Question 3:

एकपदेन उत्तरत-

(क) अस्माकं ध्वजे कति वर्णाः सन्ति?

(ख) त्रिवर्णं ध्वजे शक्त्याः सूचकः कः वर्णः?

(ग) अशोकचक्रं कस्य द्योतकम् अस्ति?

(घ) त्रिवर्णः ध्वजः कस्य प्रतीकः?

Answer:

(क) त्रयः

(ख) केशर वर्णः।

(ग) सत्यस्य, धर्मस्य, अहिंसाश्च।

(घ) स्वाभिमानस्य।

Question 4:

एकवाक्येन उत्तरत-

(क) अस्माकं ध्वजस्य श्वेतवर्णः कस्य सूचकः अस्ति?

(ख) स्वतन्त्रतायाः आन्दोलने कस्य महती भूमिका आसीत्?

(ग) अस्माभिः कस्य मानसम्मानरक्षा करणीया?

(घ) ध्वजस्य श्वेतपट्टिका कस्याः सूचिका अस्ति?

Answer:

(च) स्वधर्मात् प्रमादं वयं न कुर्याम।

(ग) अस्माभिः ध्वजस्य मानसम्मानरक्षा करणीया।

(घ) ध्वजस्य श्वेतपट्टिका सात्विकतायाः निर्मलतायाः च सूचिका अस्ति।

Question 5:

अधोलिखितवाक्येषु रेखाङ्कितपदानि आधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत-

(क) अस्माकं त्रिवर्णध्वजः विश्वविजयी भवेत्।

(ख) स्वधर्मात् प्रमादं वयं न कुर्याम।

(ग) एतत् सवर्म् अस्माकं नेतृणां सद्बुद्धेः सत्फलम्।

(घ) शत्रूणां समक्षं विजयः सुनिश्चितः भवेत्।

Answer:

(क) अस्माकं कः विश्वविजयी भवेत्?

(ख) स्वधर्मात् किं वयं न कुर्याम?

(ग) एतत् सवर्म् अस्माकं नेतृणां कस्य सत्फलम्?

(घ) केषां समक्षं विजयः सुनिश्चितः भवेत्?

Question 6:

उदाहरणानुसारं समुचितैः पदैः रिक्तस्थानानि पूरयत-

शब्दाः	विभक्तिः	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
यथा पट्टिका	षष्ठी	पट्टिकायाः	पट्टिकयोः	पट्टिकानाम्
अग्निशिखा	सप्तमी	अग्निशिखायाम्	-----	-----
ऊर्जा	चतुर्थी	-----	ऊर्जाभ्याम्	-----
अहिंसा	द्वितीया	अहिंसाम्	-----	-----
सफलता	पञ्चमी	-----	सफलताभ्याम्	-----
सूचिका	तृतीया	सूचिकया	-----	-----

Answer:

शब्दाः	विभक्तिः	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
यथा पट्टिका	षष्ठी	पट्टिकायाः	पट्टिकयोः	पट्टिकानाम्
अग्निशिखा	सप्तमी	अग्निशिखायाम्	अग्निशिखयोः	अग्निशिखासु
ऊर्जा	चतुर्थी	ऊर्जायै	ऊर्जाभ्याम्	ऊर्जाभ्यः
अहिंसा	द्वितीया	अहिंसाम्	अहिंसे	अहिंसाः
सफलता	पञ्चमी	सफलतयाः	सफलताभ्याम्	सफलताभ्यः

सूचिका तृतीया सूचिकया सूचिकाभ्याम् सूचिकाभिः

Question 7:

समुचितमेलनं कृत्वा लिखत-

क ख

केशरवर्णः ऊर्जास्वितायाः उत्साहस्य च सूचिका

अशोकचक्रम् समृद्धेः सूचकः

श्वेतवर्णः सात्त्विकतायाः निर्मलतायाः च सूचिका

श्वेतपट्टिका सत्यस्य, धर्मस्य अहिंसायाश्च द्योतकम्

हरितवर्णः शौर्यस्य सूचकः

केशरपट्टिका समृद्धेः गतेः च संकेतिका

हरितपट्टिका शान्तेः सूचकः

Answer:

क ख

केशरवर्णः शौर्यस्य सूचकः

अशोकचक्रम् सत्यस्य, धर्मस्य अहिंसायाश्च द्योतकम्

श्वेतवर्णः शान्तेः सूचकः

श्वेतपट्टिका सात्त्विकतायाः निर्मलतायाः च सूचिका

हरितवर्णः समृद्धेः सूचकः

केशरपट्टिका ऊर्जास्वितायाः उत्साहस्य च सूचिका

हरितपट्टिका समृद्धेः गतेः च संकेतिका